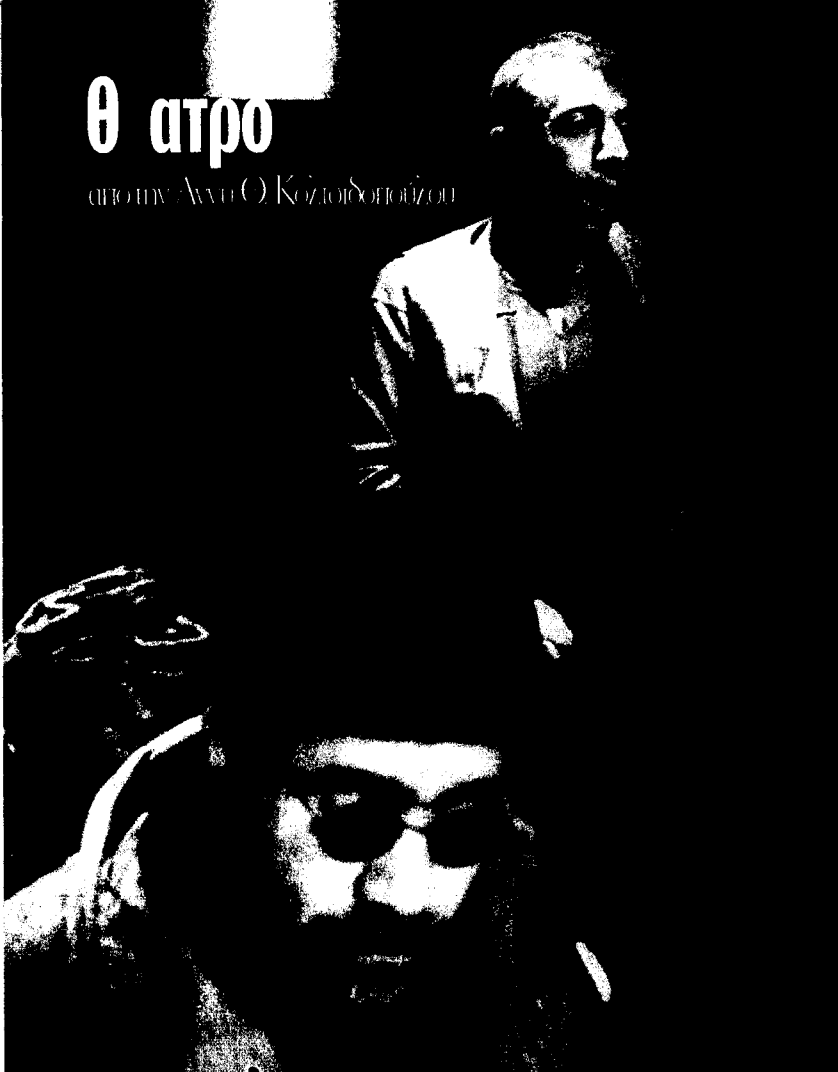

Θατρο

από την Άννα Ο. Κολοιδοφοπούλου

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ ΚΑΙ Η ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Δυο σημαντικές παραστάσεις, στο Θέατρο Νέου Κόσμου και στο Εθνικό, μας αναγκάζουν να σκεφτούμε πιο σοβαρά τις προφητείες της τέχνης που επαληθεύει τελικά η ζωή.

ΤΡΕΙΣ ΜΕΓΑΛΕΣ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΡΙΕΣ, ΒΑΛΑΚΟΥ, ΖΑΒΙΤΣΙΑΝΟΥ ΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ, ΣΥΝΑΝΤΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΦΑΛΑΙΝΕΣ ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΣΚΗΝΗΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ. ΕΠΑΝΩ: Ο ΜΑΝΩΛΗΣ ΜΑΥΡΟΜΑΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΕΡΓΙΟΓΛΟΥ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΜΠΕΚΕΤ.

Πιστεύω πως και να μην ήταν στο πρόγραμμα του Θεάτρου του Νέου Κόσμου να συνεχίσει φέτος τις παραστάσεις του περσινού *Τέλους του Παιχνιδιού* του Μπέκετ, θα έπρεπε να το αποφασίσει εκτάκτως και επειγόντως. Μετά το χτύπημα στις ΗΠΑ, όπου εκτός των συγκεκριμένων κέντρων και συμβόλων οικονομίας και παντοδυναμίας τρώθηκε ανεπανόρθωτα το παγκόσμιο κέντρο απροσδιοριστίας του ανθρώπινου φόβου, το έργο ξανα-γράφεται με υλικά ιστορίας. Αποκτά μια ξεκάθαρη δυναμική και μια τραγικά προφητική σημασία. Αυτή η κλειστοφοβική και ζοφερή κλοουνέρι του *Τέλους* δεν είναι παρά η σκοτεινή πλευρά του *Περιμένοντας τον Γκοντό*, όπου υπήρχαν ακόμη δυο φυλλαράκια στο δέντρο για να ελπίζεις. Εδώ δεν έχει ούτε δέντρο, ούτε φύλλο, ούτε ήχος ζωής. Όλα έχουν προηγηθεί στον θάνατο. Μένουν ακόμα τέσσερις παίχτες, νομερτίστες, άνθρωποι να όντα, να μας παρουσιάσουν πώς ζει ο άνθρωπος που

δεν περιμένει άλλο από το τέλος. Έργο για τρεις σακάτηδες, που δεν μπορούν να σταθούν όρθιοι και έναν που δεν μπορεί να μείνει καθιστός. Να σε πιάνουν, δηλαδή, τα γέλια για να μην σε πιάνουν τα κλάματα. Που όταν σοβαρεύουν τα πράγματα, έτσι κι αλλιώς στερεύουν.

Τέσσερις νομερτίστες σε ένα ενδο-τάφειο τσίρκο. Ο Χαμ, ο αφέντης, παράλυτος, τυφλός και τυραννικός στην αναπηρική πολυθρόνα (Χρήστος Στέργιογλου). Ο Κλοβ, ο δούλος, περπατάει, βλέπει και φροντίζει τον αφέντη, καταδικασμένος σε διαρκή ορθοστασία, αφού δεν μπορεί να καθίσει (Μανώλης Μαυροματάκης). Σε δυο σκουπιδοτενεκέδες ο Ναγκ (Γάνος Πανάγου) και η Νελ (Όλγα Δαμάνη), οι γέροι γονείς του Χαμ, έχουν πάρει ήδη θέση εκεί όπου οι κοινωνία πετάει συχνά τους γέρους. Αυτό το τέλος πριν το τέλος, με τα αλληπάλληλα νούμερα, όπου οι ανάπηροι αλληλοσυμπληρώνονται αλληλοεξαρτώμενοι, μπορεί να έχει προέλθει από πυρηνικό όλεθρο αλλά δεν υπάρχει ανάγκη. Είναι πολύ πιο ενδιαφέρουσα η εκδοχή του απροσδιόριστου. Ο σκηνοθέτης Βαγγέλης Θεοδωρόπουλος προτίμησε να το προσδιορίσει ως πρόγραμμα στη διδασκαλία του έργου και ως δήλωση στο πρόγραμμα της παράστασης. Δεν ξέρω τι κέρδισε. Πιστεύω πως μάλλον έχασε και η σκηνοθεσία και η ερμηνεία των ηθοποιών με μια συγκεκριμενοποίηση αυτής της απόλυτης ερημιάς. Ωστόσο, ο χώρος και η διαμόρφωσή του από την Εύα Νάθενα επαναστατοθέτησε το έργο στο παντού και στο πουθενά, σε έναν τάφο, σε ένα τσίρκο δωματίου ή σε ένα κρανίο. Σπάνια ατμόσφαιρα. Πυκνή, πηχτή στα όρια του πανικού που παραλύει. Αδιαμφισβήτητοι πρωταγωνιστές της παράστασης ο Κλοβ του Μαυροματάκη με μια εξαιρετική κινησιολογική σπουδή (Αγγελική Στελλάτου, Σταυρούλα Σιάμου) και με μια συγκλονιστική δυναμική αειφυγίας μέσα στο τέλμα του χρόνου και του χώρου. Ήταν το δυναμό της παράστασης, όπως ταιριάζει στην πλέον τραγική εκδοχή του Αρλεκίνου στην κομέντια ντελ' άρτε της ζωής. Ο άλλος πρωταγωνιστής ήταν ο λόγος της μετάφρασης του Κωστή Σκαλιόρα, που έχει σκάψει και πολλαπλά ερευνήσει το μπεκετικό αφαιρετικό ιδίωμα τριάντα πέντε χρόνια τώρα εμφυτεύοντας με τη ρίζα τους λέξεις, συμβολισμούς, νοήματα στο χώμα της γλώσσας μας.

Ανακύκλωση του παιχνιδιού Είμαι πάντα της γνώμης πως ο γηράσκων ηθοποιός επί σκηνής φέρει εκτός από τη σφραγίδα της προσωπικής θεατρικής του ιστορίας και την ερμηνεία του οδοιπορικού του ανθρώπου μέσα από τις συμπληγάδες των αντιφάσεων. Μέσα από την επιτυχία και την αποτυχία, την ομορφιά και την ασχήμια, τη σύγκρουση και τη συμφιλίωση, την άρνηση και την κατάφαση, την ελπίδα και την παραίτηση, την εξωστρέφεια και την εσωστρέφεια. Όλα συνώνυμα της ζωής, της ωριμότητας και του θανάτου. Δηλαδή της ζωής.

Στη Νέα Σκηνή του Εθνικού Θεάτρου, η Αντιγόνη Βαλάκου, η Βέρα Ζαβιτσιάνου και η Νέλλη Αγγελίδου συναντιούνται σε μια ακτή, που άλλοι την ονομάζουν ζωή. Ο συγγραφέας Ντέιβιντ Μπέρι, που έγραψε τις *Φαλαίνες του Αυγούστου*, την ακτή την λέει Main Coast. Δεν συναντάς σε καμιά ακτή, χειμωνιάτικα, τόση θεατρική ιστορία μαζεμένη. Αξιόλογη και αξιόμαχη. ■

Το *Τέλος του Παιχνιδιού* μοιάζει να ξαναγράφεται με υλικά της πρόσφατης ιστορίας.